

OSMNÁCTISETLETÝ ÚŽAS

Popojďme, vážení a milí, v našich historických procházkách o století dále. Momentálně se nacházíme na počátku století třetího. Křesťané v Římě se tehdy na nějaký čas nemuseli obávat pronásledování, potýkali se však s jinými potížemi, a to velmi závažnými.

Roku 217 byl zvolen papežem jáhen Kalixtus. Proti němu však povstal vlivný a velmi vzdělaný kněz Hippolytos, který Kalixta obviňoval jednak z teologických nepřesností, jednak z příliš laskavého přístupu ke křesťanům v komplikovaných životních situacích – šlo o otázky pokání a manželství.

Možná vám to přijde povědomé. Pravda – v každé době se může stát, že se najde někdo, kdo si myslí, že je chytřejší než papež a že „na chudý lid musí být přsnost“; a pak vede proti papeži jakousi „partyzánskou válku“. To platí ve století třetím stejně jako v jednadvacátém...

Hippolytos svůj odpor vůči papeži dotáhl do konce – nechal se svými stoupenci zvolit římským biskupem (neboli „vzdoropapežem“), čímž vznikla situace, které říkáme rozkol neboli schizma. A toto schizma trvalo i za dalších papežů.

Až roku 235 se podařilo tuto bolestnou ránu na těle církve uzdravit, když byli jak Hippolytos, tak legitimní papež Pontianus zatčeni a posláni na nucené práce do dolu na Sardinii. Tam se oba usmířili a zřekli se svých nároků na stolec římského biskupa, čímž umožnili římským křesťanům zvolit nového papeže. Hippolytos zde zemřel mučednickou smrtí, proto ho ctíme jako světce spolu s papežem Pontianem – jediného vzdoropapeže v dějinách církve.

Proč vám to říkám?

Inu, dochoval se totiž v latinském překladu jeden spis jménem Apoštolská tradice. Originál byl velmi pravděpodobně napsán řecky a odborníci se dohadují, zdali byl jeho autorem právě Hippolytos. S touto otázkou to říci nemůžeme, ale připustíme to.

Tento spis obsahuje mimo jiné text pro bohoslužbu, při níž se udílí biskupské svěcení. Jeden z možných výkladů je, že tento text připravil právě Hippolytos – pro bohoslužbu, při níž měl být on sám vysvěcen na biskupa římského (a tak se stát papežem). Dovolte mi citovat z eucharistické modlitby:

Pán s vámi. – I s Duchem tvým. Vzhůru srdce. – Máme je u Pána. Vzdáváme díky Pánu. – Je to důstojně a spravedlivě.

Vzdáváme ti díky, Pane, skrze svého milovaného Syna Ježíše Krista, kterého jsi nám v posledních časech poslal jako Spasitele a Vykupitele a posla tvé vůle. On je tvé

nedílné slovo, skrze něž jsi všechno stvořil a v němž jsi nalezi zalíbení. Poslal jsi jej z nebes do mateřského lůna Panny, kde se vtělil a zjevil jako tvůj Syn, zrozený z Ducha Svatého a z Panny. Aby naplnil tvou vůli a shromáždil ti svatý lid, rozepjal ruce k utrpení, aby z utrpení vysvobodil ty, kdo v tebe uvěřili.

Když se dobrovolně vydal utrpení, aby přemohl smrt a zlomil ďáblova pouta, aby potřel peklo a osvitil spravedlivě, aby všemu učinil konec a zjevil zmrtevýchstání, vzal chléb, vzdal ti díky a řekl: Vezměte a jezte,

toto je moje tělo, které bude za vás rozlámano. Podobně učinil i s kalichem a řekl: Toto je moje krev, která se za vás prolévá. Když to konáte, konáte mou památku.

Když tedy konáme památku jeho smrti a vzkříšení, klademe před tebe chléb a kalich a vzdáváme ti díky, žes nám umožnil stát před tebou a tobě sloužit. A prosíme, abys seslal svého Svatého Ducha na oběť svatě církve. Shromáždí všechny přijímající v jedno a dej jim, aby byli naplněni Duchem Svatým a upevněni v pravdě víry, abychom tě chválili a oslavovali skrze svého Syna Ježíše Krista, skrze něhož patří sláva a čest tobě, Otče, i Synu s Duchem Svatým ve tvé svaté církvi nyní i na věky věků. Amen.

Úžasné, že?

Toto je, milí přátelé, nejstarší dochovaná eucharistická modlitba, kterou máme k dispozici v takto ucelené podobě. Podle toho, co spis Apoštolská tradice uvádí, sloužila jako příklad – celebrant v této době mohl stále ještě při bohoslužbě improvizovat, když se držel určitého rámce. Každopádně v této podobě užíváme tento text dodnes: stal se základem pro tzv. druhou eucharistickou modlitbu, jak jste už jistě poznali. A přibíjme si: osmnáctisetletá historie je obdivuhodná a můžeme nad ní jen žasnout.

A to je rozhodně dobře. Schopnost žasnout by měla patřit k základnímu vybavení křesťana. Jak ostatně rád opakuje náš současný papež, římský biskup František: náš Bůh je Bohem překvapení.

Hojně žasnout přeje otec Zdeněk Drátka

Foto: Uzhursky, jiris - Adobe stock

VII. Velikonoce Nejsilnější zbraň

Píše Zbyněk Pavienský
Kreslí Czina

25. březen 1951. Zajatci v táboře Pjoktong přečkali zimu a vojenský kaplan otec Emil Kapaun by velice rád oslavil blížící se Velikonoce. Potřebuje ovšem povolení od velitele tábora, důstojníka Suna.

Pokračování příště